

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
v é g z é s e**

Az ügy száma: Kfv.IV.37.780/2021/7.

A tanács tagjai: Dr. Balogh Zsolt a tanács elnöke
Dr. Hajas Barnabás előadó bíró
Dr. Dobó Viola bíró

Az I. r. felperes: Felperes1
(Cím2)

Az I. r. felperes képviselője: Dezső és Társai Ügyvédi Iroda
cím4 ügyintéző: Dr. Polauf Tamás ügyvéd)

A II. r. felperes: Felperes2
Cím3

A II. r. felperes képviselője: Dezső és Társai Ügyvédi Iroda
cím4 ügyintéző: Dr. Polauf Tamás ügyvéd)

Az alperes: Gazdasági Versenyhivatal
Cím1

Az alperes képviselője: Dr. Kolongya Dóra kamarai jogtanácsos

A per tárgya: versenyfelügyeleti eljárásban hozott VJ/39-150/2018. számú közigazgatási határozat, mint közigazgatási cselekmény jogszerűségének vizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: I-II. r. felperesek (17. sorszám alatt)

A felülvizsgálni kért jogerős határozat: a Fővárosi Törvényszék 105.K.706.604/2020/15. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria

– a Fővárosi Törvényszék 105.K.706.604/2020/15. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, és az ügyben eljáró bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja;

– megállapítja, hogy a felülvizsgálati eljárásban a felpereseknek 5.333.631 (ötmillió-háromszázharmincháromezer-hatszázharmincegy) forint az alperesnek 1.500.000 (egymillióötszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költsége merült fel.

A végzés ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálati kérelem alapjául szolgáló tényállás

[1] A II. rendű felperes cseh gazdasági társaság alapítója és kizárólagos tulajdonosa az e-kereskedelem piacán tevékenykedő I. rendű felperesnek, amelynek fő tevékenysége termékek értékesítése, reklamációk intézése, raktározás és termékek kiadása. Ezen kívül a II. rendű felperes részére nyújtott szolgáltatásokból, valamint az igénybe vett vásárlói hitelek után fizetett díjból szerez bevétele.

[2] A II. rendű felperes fő tevékenységi köre elektronikai, kozmetikai és szépségügyi fogyasztási cikkek forgalmazása. Nyilatkozata alapján helység1, helység2 helység3n és helység4 fejt ki tevékenységet.

[3] A felperesek összesen hat „Black Friday” kampányt folytattak, amely során az „akár 80 %-os kedvezménnyel” reklámállítást használták. A 80% árkedvezmény a kampányokban részt vevő termékek szűk és atipikus körére volt elérhető. A kereskedelmi kampányok alapötlete a II. rendű felperesnél született, de a kampány kidolgozása magyar piachoz és sajátosságokhoz igazodva az I. rendű felperessel és magyar ügynökségekkel együttműködésben valósul meg. A webáruházon keresztül történő termékértékesítésekből mindkét felperesnek bevétele keletkezik.

[4] Az alperes 2018. október 26. napján versenyfelügyeleti eljárást indított a felperesekkel szemben, mert az észlelése szerint felperesek a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Fttv.) 6. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt tényállás megvalósításával valószínűsíthetően megsértették az Fttv. 3. § (1) bekezdésében előírt tilalmat.

[5] Az alperes a VJ/39-150/2018. számú egységes szerkezetbe foglalt határozatában megállapította, hogy a felperesek „Black Friday” kampányai népszerűsítésére szolgáló kereskedelmi kommunikációja során tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot folytatott, mert azt a benyomást keltette, hogy a fogyasztók jelentős mértékű, akár 80%-os kedvezményre tehetnek szert, holott a 80%-os kedvezmény a kampányokban részt vevő termékeknek csak egy igen szűk és atipikus körére volt elérhető.

Az alperes a jogsértés megállapításán túl felpereseket – a súlyosító és enyhítő körülményeket, továbbá a speciális és generális prevenció elveit figyelembe véve – egyetemlegesen 862.000.000 forint versenyfelügyeleti bírság megfizetésére kötelezte, valamint az Felperes1-t

kötelezte arra, hogy 60 napon belül vezessen be megfelelési programot, és azt a bevezetést követően legalább két évig működtesse.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[6] A felperesek pontosított keresetükben elsődlegesen az alperes határozatának megsemmisítését, másodlagosan annak a bírságkiszabás mellőzése melletti megváltoztatását, harmadlagosan a megsemmisítését, és az alperes új eljárásra kötelezését kérték.

[7] Az elsődleges kereseti kérelem körében rámutattak, hogy az alperes az eljárása során az eljárás lényeges szabályainak megszegésével a perben nem orvosolható jogsérelmet okozott, mivel egyrészt tévesen határozta meg az eljárás jogalapját, másrészt nem tett eleget tényállás feltárási kötelezettségének, valamint harmadrészt a vizsgált magatartás nem minősül jogsértőnek.

[8] Kifejtették, hogy a versenyfelügyeleti eljárás jogalapja nem megfelelően került meghatározásra, az Fttv. 6. § (1) bekezdés c) pontja nem alkalmazható a vizsgált kereskedelmi gyakorlatra, mert a határozat nem egy vagy több konkrét áruval összefüggésben tett állításokat értékelt, hanem a „Black Friday” kampányok népszerűsítésére szolgáló kereskedelmi kommunikációja során folytatott kereskedelmi gyakorlatot minősítette. Mindezek alapján a magatartás szerinte az Fttv. 3. § (2) bekezdése alapján (szakmai gondosság követelménye) vizsgálandó.

[9] A tényállás-feltárási és bizonyítási kötelezettség körében előadták, hogy az alperes nem a helyes jogalaphoz igazítottan teljesítette tényállás feltárási és bizonyítási kötelezettségét, nem bizonyítva egyrészt, hogy felperesek nem a szakmai gondosság követelményének megfelelően jártak el, másrészt, hogy a kereskedelmi gyakorlat jelentős, érdemi befolyást gyakorolt volna a fogyasztók ügyleti döntéseire. Vitatták, hogy a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlattal kapcsolatos versenyfelügyeleti eljárás ne minősülne büntetőjogias eljárásnak, mely körben hivatkoztak a Kúria Kf.II.37.969/2018/10. számú ítéletére, a Fővárosi Törvényszék I.Kf.650.159/2016/10. számú ítéletére, valamint a Kúria Kf.II.37.959/2018/14. számú döntésére.

[10] A vizsgált magatartás jogsértő jellegével kapcsolatban előadták, hogy a vizsgált kereskedelmi gyakorlat nem jogsértő. Kifejtették, hogy a versenyfelügyeleti eljárás során az alperes több mint egy évet, és több kampányt vizsgált, ugyanakkor nem értékelte, hogy a későbbi kampányok során a fogyasztók már rendelkeztek a korábbi kampányokra vonatkozó tapasztalatokkal. Hivatkoztak arra, hogy az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlatában szereplő átlagfogyasztó észszerűen kritikus, piaci magatartásában tudatos és körültekintő személy.

[11] A másodlagos kereset körében a bírság összegének jelentős csökkentését kérték. Kifejtették, hogy a kialakult joggyakorlat szerint nem egyértelmű, hogy a termékek darabszáma vagy terméktípusok szerint ítélandó-e meg a százalékos elvárás. Kifogásolták, hogy az alperes nem értékelte enyhítő körülményként azt, hogy a jogsértőnek tételezett magatartást felperesek önként abbahagyták, valamint azt, hogy jelentős versenyélénkítő szerepet töltenek be a magyar piacon. Előadták, hogy az alperes túllépte a bírságkiszabás során a törvényi maximumot. Arra is hivatkoztak, hogy alperes megsértette az irányadó joggyakorlatot, amikor a bírság mértékének megállapítására nem a reklámköltség adatok alapján került sor, pedig arra meg lett volna a lehetősége. Az alperes nem adott választ arra, hogy a bírság-összeg megállapításánál miért az árbevételt, s nem a reklámozásra fordított

összeget vette alapul, az alperes ez irányú döntése ellentétes az általa közzétett bírságközleménnyel is.

[12] Az alperes a kereset elutasítását és a felperesek perköltségben marasztalását kérte.

[13] Álláspontja szerint a felperesek elsődleges kereseti kérelmüket tévesen alapították arra, hogy rosszul választotta meg az eljárás jogalapját, mert a felperesek a „Black Friday” kampány kapcsán több kereskedelmi csatornán keresztül alkalmazták az „akár 80 %-os kedvezménnyel” reklámállítást termékeikre vonatkozóan, amely egyértelműen különleges árkedvezménynek minősül, ekként a kereskedelmi kommunikáció értékelését nem a generálklauzula [Fttv. 3. § (2) bekezdés] alapján kellett elvégezni.

[14] A tényállás-feltárási és bizonyítási kötelezettség kapcsán rámutatott, hogy felperesek téves jogalaphoz igazított bizonyítási szintet vártak el alperestől. Álláspontja szerint megfelelő módon azonosította a fogyasztói kört, valamint a fogyasztók által azonosított üzenetet. Utalt arra, hogy eljárása során az Fttv. 4. § (1) bekezdése szerinti észszerűen eljáró átlagfogyasztót vette alapul az érintett célcsoport heterogenitására tekintettel és azzal, hogy az észszerűségnek is vannak korlátai. Kifogásolta, hogy a felperesek gyakorlatilag egy többlettájékoztató, tapasztalatszerzési kötelezettséget hárítanak a fogyasztókra annak érdekében, hogy az általuk közzétett kereskedelmi kommunikációt a felperesek által értelmezni kívánt módon értelmezzék. Az ÁSZF, valamint egyedi szerződések relevanciája kapcsán tett felperesi előadásokat tévesnek tartotta, mert a felperesek rosszul azonosították az ügyleti döntést, azt gyakorlatilag a szerződéskötés időpontjára szűkítve.

[15] A perbeli magatartás jogsértő jellegével kapcsolatban előadta, hogy a kommunikációk megítélésekor az az irányadó, hogy az adott tájékoztatást miként értelmezi a fogyasztó; felperesek a vizsgált kereskedelmi gyakorlatukkal a kedvezménnyel érintett termékek körére vonatkozóan azt a benyomást keltették, hogy a kedvezménnyel érintett termékek a nagyobb, és abba beletartoznak a kereskedelmi gyakorlatban képileg is megjelenített, azokkal azonos kategóriába eső, illetve a fogyasztók szempontjából vonzóbb termékek, amellyel szemben a 80 % (illetve azt meghaladó) kedvezménnyel érintett termékek halmazának mérete, aránya elhanyagolható (az elvárt 10 % küszöb alatti) volt, és azokba jellemzően a fogyasztók szempontjából vonzóbb és értékesebb termékek sem tartoztak bele. A felperesek már a jogi teszt első lépcsőjét sem teljesítették, mivel a 80 %-os kedvezmény nem a tipikusnak tekinthető termékekre vonatkozott.

[16] A bírságkiszabás körében előadott felperesi előadások kapcsán kifejtette, hogy a megállapított versenyfelületesi bírság összege okszerű mérlegelés eredménye. Álláspontja szerint az eljárás során a bírság összegének megállapítása körében megfelelő súllyal vette figyelembe a feltárt tényeket, körülményeket, amelyeket határozatában részletesen ismertetett, és amelynek jogszerűségét alátámaszt a kialakult bírósági joggyakorlat is.

[17] A felperesek az ügy első tárgyalását megelőzően külön íven szövegezett beadványukban előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését kérték az elsőfokú bíróságtól az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól, valamint a 84/450/EGK tanácsi irányelv, a 97/7/EK, a 98/27/EK és a 2002/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvek, valamint a 2006/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról szóló, az Európai Parlament és Tanács 2005/29/EK irányelv (2005. május 11.) (a továbbiakban: Irányelv) 2. cikk e) pontjára és 5. cikk (2) bekezdés b) pontjára tekintettel a 6. cikk (1) bekezdés c) pontjának, Irányelv (4)-(6) preambulumbekkezdésére tekintettel a 6. cikk (1) bekezdésének, 13. cikkének értelmezése érdekében.

Az elsőfokú felülvizsgálni kért jogerős határozat

[18] Az elsőfokú bíróság a felperesek keresetét elutasította.

[19] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes helyes jogalapválasztás mellett a tényállást a szükséges mértékben feltárta, és annak alapján okszerű következtetések révén megalapozottan foglalt állást a jogsértés fennálltáról. A perbeli esetben vizsgált felperesi kereskedelmi kommunikációk objektíve alkalmasak voltak a fogyasztók megtévesztésére, mivel kellő alapot adhattak arra, hogy az átlagfogyasztóban téves képzet alakuljon ki arról, hogy reális lehetősége nyílik 80 %-os kedvezmény mellett vásárlásra. Emellett az egyes reklámokban megjelent apróbetűs tájékoztatások értékelése tekintetében az alperes jogi álláspontjával egyetértett, arra csak visszautalt.

[20] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes a bírság összegét az eset összes körülményeire – így különösen a jogsérelem súlyára, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértéssel elért előnyre, a jogsértő piaci helyzetére, a magatartás felróhatóságára, az eljárást segítő együttműködő magatartására, a jogsértő magatartás ismételt tanúsítására, gyakoriságára – tekintettel mérlegelés alapján dönti el. A bírság alaphoz kapcsolódóan az alperes a határozat 232-233. pontjában részletesen leírta, hogy a reklámköltség-feltárás a többkörös adatszolgáltatás ellenére is hiányos maradt.

[21] A kétszeres értékeléssel kapcsolatban előadottakat az elsőfokú bíróság már az eljárási bírság vonatkozásában hozott ítélet során is megvizsgálta, és megállapította, hogy bár van összefüggés a két jogintézmény között, de az eljárási és a versenyfelügyeleti bírság rendeltetése alapvetően különbözik. Így kétszeres értékelés nem történt.

[22] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a reklámköltségek meghatározásának lehetősége nem állt fenn, így az alperes helyes döntést hozott, amikor árbevétel alapú bírságolás gyakorlatát követte.

[23] A súlyosító körülmények kapcsán előadott felperesi érveléssel kapcsolatban megállapította, hogy az alperes helyesen értékelte kiemelt súlyosító körülményként a kereskedelmi gyakorlat intenzitását. Arra is rámutatott, hogy a bírságkiszabást befolyásoló körülményeket mindig a konkrét ügy tényeire vonatkoztatva kell értékelni és megindokolni. Valamely, általában enyhítőnek tartott tényezőt akkor lehet a konkrét ügyben is ilyenként értékelni, ha az indok, amely miatt annak enyhítő hatása van, az adott ügyben is megállapítható.

[24] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes határozatában ismertetett szempontok a bírság kiszabásának indokoltságát és összegének megállapítását megfelelően alátámasztották, a határozatából megállapítható a mérlegelés jogszerűsége. Az alperes a jogsértés súlyával, az ügy összes körülményével arányban álló bírságot szabott ki a felperesekkel szemben. A jogerős ítélet szerint a felperesek keresetükben nem jelöltek meg olyan új tényt vagy körülményt, amely alapján az alperesi mérlegelés jogszerűtlensége megállapítható lett volna, illetve amelynek figyelembevételét az alperes elmulasztotta volna, ezért nem volt helye a határozat részbeni megváltoztatásának és a kiszabott bírság mellőzésének vagy összege mérséklésének.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[25] A felperesek felülvizsgálati kérelmükben elsődlegesen a jogerős ítéletének megváltoztatását kérték úgy, hogy az alperes határozatát semmisítse meg, és alperest kötelezze új eljárás lefolytatására.

[26] Másodlagosan a jogerős ítélet megváltoztatását kérték akként, hogy az alperes határozatát a bírságkiszabási részében semmisítse meg, és az alperest kötelezze új eljárás lefolytatására.

[27] Harmadlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új ítélet meghozatalára kötelezését kérték.

[28] Negyedleges kérelmükben a jogerős ítélet alperes bírságkiszabására vonatkozó részében való hatályon kívül helyezését és e körben az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új ítélet meghozatalára utasítását kérték.

[29] Kérelmükben hivatkoztak arra, hogy a jogerős ítélet a Kúria Kfv.IV.38.135/2018/5. sz. ítéletétől [71] pontjától és Kúria Kfv.III.37.697/2011/9. sz. ítéletétől jogkérdésben eltér, amennyiben az alperes Bírságközleményétől való eltérése kapcsán indokolási kötelezettséget nem lát szükségesnek.

[30] Álláspontjuk szerint a jogerős ítélet indokolása hiányos abban is, hogy miként kell értelmezni az online térben megvalósuló becsalogató reklámok tekintetében az átlagos fogyasztó által meghozott üzleti döntés fogalmát.

[31] Kifejtették, hogy az alperes gyakorlatában olyan eset korábban nem fordult elő, amely a „reklámköltség alapú bírságolásról” az „árbevétel alapú bírságolásra” való áttéréssel, illetve a „becslés alapú bírságolás” lehetőségének az alperes Bírságközleményével ellentétes módon történő kihagyásával lenne kapcsolatos. Ezt az érvelésüket azonban az elsőfokú bíróság nem értékelte.

[32] Álláspontjuk szerint, amikor hasonló tényállású ügyekben az alperes kirívóan egyenlőtlen bírságokat állapít meg, végső értékelési szempontként a törvény előtti egyenlőség elvével való összeegyeztethetőségét szükséges lett volna vizsgálnia az elsőfokú bíróságnak.

[33] A felperesek álláspontja szerint az alperes határozatában a bírság kiindulási-változójának megállapításakor alkalmazhatott volna becslést, vagy más módon tisztázhatta volna a reklámköltségek nagyságát. Ha viszont az alperes az árbevételt tekinti kiindulási-változónak, úgy köteles megindokolni, hogy e tekintetében miért tér el saját bírságközleményében foglaltaktól – amelyben főszabályként becslést alkalmaz, ha a reklámköltség pontos nagysága nem áll rendelkezésre –, valamint az alperes köteles a kiindulási-változó választásának okszerűségét és arányosságát is alátámasztani. Mivel az alperes indokolási kötelezettségének érdemben nem tett eleget, így a perbeli határozata jogsértő. A jogerős ítélet azért jogszabálysértő, mert a perbeli határozat felülvizsgálatát e szempontok szerint teljesen elmulasztotta.

[34] Nem tartják megalapozottnak a jogerős ítélet azon következtetését, miszerint a felperesek a keresetlevélben olyan új tényt vagy körülményt nem mutattak be, amely alapján az alperesi mérlegelésének jogszerűtlensége megállapítható lett volna.

[35] Felperesek szerint az elsőfokú bíróság elmulasztotta előzetes döntéshozatali kérelmük elutasítását az elsőfokú peres eljárás során és a jogerős ítéletben indokolni, ezzel pedig a Kúria a Kfv.IV.37.351/2021/9. számú végzésének [25]-[29] bekezdéseiben foglaltaktól is eltért jogkérdésben. Az indokolási kötelezettség elmulasztása pedig alapvető eljárási joguk sérelmét is jelenti.

[36] A jogerős ítéletet azért is jogszabálysértőnek tartják, mert – a kiszabott bírság jog- ésösszepszerűsége tekintetében, valamint a kétszeres értékelés tilalmával, és a mérlegelési szempontok értékelésével kapcsolatban, továbbá az alperes határozatában a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat megállapíthatósága tekintetében – az elsőfokú bíróság a kereseti kérelmet nem merítette ki, illetve indokolási kötelezettségének nem vagy hiányosan tett eleget.

[37] Az alperes ellenkérelmében a jogerős ítéletet hatályában fenntartását és a felperesek felülvizsgálati költségekben marasztalását kérte.

[38] Álláspontja szerint a bíróság nem sértette meg indokolási kötelezettségét, és a kereseti kérelmet kimerítette. A perbeli határozat megváltoztathatósága, mérlegelési szempontok felülmérlegelése tekintetében pedig utalt a Kp. 85. §-ához fűzött előterjesztői indokolásra.

[39] Azt is kifejtette, hogy a felperesek előzetes döntéshozatal iránti kérelme nyilvánvalóan megalapozatlan, és a felperes keresete ilyen indítványt nem is tartalmazott. Utalt az Európai Unió Bírósága C-283/81. számú CILFIT ítélet 7. pontjára. Rámutatott arra, hogy a felperes meg sem kísérelte bemutatni, hogy az indítványozó kérdésekkel kapcsolatban milyen eltérő uniós joggyakorlat áll fenn, ami miatt szükséges lenne a különböző ítélkezési gyakorlat kialakulásának megakadályozása.

[40] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmére a felperesek érdemi nyilatkozatot terjesztettek elő. Ebben részletesen vitatták az ellenkérelemben a bírság-alap választásával, a mérlegelési szempontok figyelembevételével és értékelésével, a Black Friday kampányokkal és becsalogató hatás értékelésével kapcsolatos előadottakat. Hivatkoztak a felülvizsgálati kérelmük 65-67. pontjaira, ahol részletesen kifejtették, hogy főkézfogásuk az előzetes döntéshozatali kérelemmel kapcsolatban az, hogy az eljáró elsőfokú bíróság lényeges eljárási szabálysértést követett el azzal, hogy a kérelem elutasítását elmulasztotta indokolni a jogerős ítéletben. Álláspontjuk szerint az alperes ellenkérelmében az előzetes döntéshozatali kérelem kapcsán megkísérli átvenni az eljáró bíróság elmulasztott indokolási kötelezettségét, amelyre perbeli állásából következően nincs jogszerű lehetősége.

A Kúria döntése és jogi indokai

[41] A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint megalapozott.

[42] A Kúria a Kp. 115. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó 108. § (1) bekezdése szerint a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem és a felülvizsgálati ellenkérelem keretei között vizsgálta felül.

[43] A Kp. 120. § (5) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye, a Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a jogerős határozat meghozatalakor rendelkezésre álló iratok és bizonyítékok alapján dönt.

[44] A Kúria már Kfv.IV.37.351/2021/9. végzésében állást foglalt az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elutasításának indokolási kötelezettsége megsértésének jogkövetkezményéről. A Kúria e kialakított gyakorlatától jogkérdésben nem kíván eltérni, jogértelmezését az alábbiakban foglalja össze.

[45] A nemzeti bíróság az Európai Unió Bíróságának előzetes döntéshozatali eljárását kezdeményezheti. Ennek keretében az Európai Unió Bírósága előzetes döntést hoz az uniós jog értelmezésére vagy az uniós intézmények által elfogadott jogi aktusok

érvényességére vonatkozó kérdésekről az Európai Unióról szóló szerződés (EUSz) 19. cikk (3) bekezdés b) pont alapján. Ha egy tagállam bírósága előtt ilyen kérdés merül fel és a nemzeti bíróság úgy ítéli meg, hogy ítélete meghozatalához szükség van a jogértelmezési kérdés eldöntésére, akkor az EUMSZ 267. cikke szerint kérheti az Európai Unió Bíróságának döntését.

[46] A felperes 105.K.706.604/2020/11. szám alatt előterjesztett előkészítő iratában indítványozta az Európai Bíróság (EUB) előzetes döntéshozatali eljárását, amit az elsőfokú bíróság 2021. év február hónap 18. napján tartott tárgyalásán I. alszámú, jegyzőkönyvbe foglalt végzésével elutasított (105.K.706.604/2020/12.). Határozatát sem a végzésében, sem az ítéletében, nem indokolta. Ezzel azonban eljárási szabálysértés valósult meg, mivel a Pp. 130. § (3) bekezdése szerint a bíróság az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló kérelem elutasítását legkésőbb az ítéletében köteles megindokolni. A Kúria megítélése szerint ez az eljárási szabálysértés kihat az ügy érdemére az alábbiak szerint.

[47] A Kúria ezzel összefüggésben utal az Alkotmánybíróság 26/2015. (VII. 21.) AB és 26/2020. (XII. 2.) AB határozataira, amelyek a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog két részjogosítványaként fogalmazza meg (előbbi az [53]–[60] pontjaiban, utóbbi a [15] pontjában) az indokolt bírói döntéshez és a törvényes bíróhoz való jog összefüggését, ami az EUB döntéshozatalára is alkalmazandó. A 26/2015. (VII. 21.) AB határozat [60] pontja értelmében – a tisztességes eljáráshoz való jogból fakadóan – az eljáró bíróságnak függetlenül attól, hogy helyt ad-e a kezdeményezésre irányuló kérelemnek, avagy sem, alakszerű döntést kell hoznia a kezdeményezésről, és azt legkésőbb az ügydöntő határozatban meg kell indokolnia. Az indítványozó peres fél ugyanis joggal számíthat arra, hogy az ügye kapcsán felmerült és annak eldöntése szempontjából releváns uniós jogi probléma a Bíróság elé kerül. Ennek elmaradása érdemi kihatással lehet a jogvita végeredményére, ezért a bíróság köteles megindokolni az indítvány elutasítását, mivel egyrészt ez garantálja, hogy megalapozott döntést hozott a kezdeményezés tárgyában, másrészt a peres fél innen ismerheti meg a döntés okát. Jelen esetben ezen az értelmezésen alapulónak tekintendő a Pp. 130. § (3) bekezdésében foglalt követelmény, aminek a bíróság eljárása meg kell, hogy feleljen.

[48] Az Európai Unió Bíróságának állandó ítélkezési gyakorlata szerint kizárólag a tagállami bíróságok feladata, hogy az egyes ügyek sajátosságaira tekintettel meghatározzák mind az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés szükségességét, mind annak relevanciáját (C 300/01. sz. Salzmann ügyben hozott ítélet, 30. pont; C-448/98 Guimont ügyben hozott ítélet, 23. pont). A tagállami bíróságok ebben a tekintetben a legszélesebb mérlegelési jogkörrel rendelkeznek (C 210/06. sz. Cartesio ügyben hozott ítélet, 88. pont 166/73. sz. Rheinmühlen Düsseldorf ügyben hozott ítélet, 4. pont). Mint ahogyan a tagállami jogrendszerekben a fellebbviteli bíróságok előtti jogorvoslati lehetőség nem korlátozhatja az alsóbb fokú bíróságot abban sem, hogy az EUMSZ 267. cikke szerint előzetes döntést kérjenek (C 210/06. sz. Cartesio ügyben hozott ítélet, 93. pont), a fellebbviteli bíróság ugyanígy nem pótolhatja az alsóbb fokú bíróság arra vonatkozó döntésének indokolását, hogy miért kért vagy miért nem kért előzetes döntést, hiszen ez ellentétes volna a tagállami bíróságok számára az idézett EUB döntésekben megállapított széles diszkrecionális jogkörrel.

[49] Az EUB C-564/19. számú ítélete [75]–[77] pontja értelmében a Kúria ítélete nem ösztönözheti a magyar bíróságokat arra, hogy tartózkodjanak a kérdések az EUB elé terjesztésétől annak elkerülése érdekében, hogy valamelyik fél vitassa az előzetes döntéshozatal iránti kérelmeiket. Az EUB kifejtette, hogy „E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az előzetes döntéshozatali mechanizmust illetően „a jogaik védelmében érdekelt magánszemélyek ébersége hatékony ellenőrzést eredményez, amely kiegészíti az [EUMSZ 258. és EUMSZ 259. cikk] által az Európai Bizottság és a tagállamok gondosságára bízott ellenőrzést” (1963. február 5-i van Gend & Loos ítélet, 26/62, EU:C:1963:1, 25. o.). Az

EUMSZ 267. cikk által a nemzeti bíróságokra ruházott hatáskör gyakorlásának korlátozása leszűkítené a magánszemélyeket az uniós jog alapján megillető jogok hatékony bírói védelmét.”

[50] Mivel a Kúria ítélete nem sértheti a nemzeti bíróságok EUMSZ 267. cikkben elismert jogkörét, következésképpen pedig az előzetes döntéshozatali mechanizmussal a Bíróság és a nemzeti bíróságok között létesített együttműködés hatékonyságát (lásd analógia útján: 2016. július 5-i Ognyanov ítélet, C-614/14, EU:C:2016:514, 25. pont), a Kúria nem dönthet az elsőfokú bíróság helyett a jogerős ítélet meghozatala előtt előterjesztett előzetes döntéshozatali kérelem tárgyában, és nem pótolhatja az elsőfokú bíróság döntésének indokolását sem.

[51] Minderre tekintettel szükséges, hogy jelen ügyben az eljáró bíróság az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére vonatkozó felperesi indítványról indokolt döntést hozzon. Ennek elmaradása olyan, az ügy érdemére kiható jogszabálysértés, amely miatt az elsőfokú bíróság ítélete felülbírálatra alkalmatlan, ezért a Kúria a felülvizsgálati kérelem további jogsértésekre hivatkozó előadását érdemben nem vizsgálhatta.

[52] Amennyiben az elsőfokú bíróság fenntartja a kezdeményezést elutasító döntését, azt köteles megindokolni. Ebben az esetben az eljáró bíróság maga alkalmazza az irányelv rendelkezéseit. Ennek keretében határozottan állás kell foglalni arról, hogy releváns-e és közvetlenül alkalmazható-e a jogvitában, eltér-e a magyar szabályozás az irányelv adta keretektől. Az ügyben tehát az irányelv alkalmazásának kérdését vagy az EUB előzetes döntéshozatali eljárásnak kezdeményezése útján, vagy pedig annak az ügyre vonatkoztatott értelmezése útján egyértelműen meg kell határozni.

A döntés elvi tartalma

[53] *A bíróság az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló kérelem elutasítását legkésőbb az ítéletében köteles megindokolni. Ennek elmaradása az ügy érdemére kiható eljárási szabálysértés.*

Záró rész

[54] A Kúria a Kp. 115. § (2) bekezdése, valamint a 99. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó 77. § (2) bekezdése alapján a felperes kérelmére az ügyet tárgyaláson bírálta el.

[55] Az alperes és a felperesek részére járó felülvizsgálati eljárási költség összegét a Kúria a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 81. § (1) bekezdése, valamint a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet szerint állapította meg azzal, hogy annak viseléséről a megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság dönt.

[56] Jelen végzés ellen a felülvizsgálat lehetőségét a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

Dr. Balogh Zsolt s.k.
a tanács elnöke

Dr. Hajas Barnabás s.k.
előadó bíró

Dr. Dobó Viola s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő